

Pradžia>Kreipimasis į teismą>Kur ir kaip>Delspinigiai Delspinigiai

Bulgarija

1 Ar valstybėje narėje numatyti „teisės aktuose nustatyti delspinigiai“? Jei taip, kaip „teisės aktuose nustatyti delspinigiai“ apibrėžti šioje valstybėje narėje?

Bulgarijos Respublikos teisės aktuose nustatyti delspinigiai reglamentuojami, tačiau šiuo metu ši sąvoka teisės aktuose neapibrėžta.

Teisės teorijoje „teisės aktuose nustatyti delspinigiai“ apibrėžiami kaip palūkanos, dėl kurių nėra susitarta (tokiu atveju jie būtų laikomi sutartine bauda), bet kurios yra nustatytos teisės aktuose. Teisės aktuose nustatyti delspinigiai už pavėluotą mokėjimą mokami tuo atveju, jei pavėluojama įvykdyti piniginę prievolę. Jei negražinama skola, kreditorius visada turi teisę į kompensaciją taikant teisės aktuose nustatytą delspinigių normą, o palūkanos skaičiuojamos nuo tos dienos, kai pavėluojama sumokėti (žr. Prievolių ir sutarčių įstatymo (ZZD) 86 straipsnio 1 dalies pirmą sakinį). Aukščiausiasis Kasacinis Teismas (bulg. *Varhoven kasatsionen sad*, VKS) išplėtojo vienodą teismų praktiką, pagal kurią bet koks piniginės prievolės neįvykdymas laikomas pavėluotu mokėjimu ir suteikia kreditoriui teisę reikalauti įstatyme nustatytos kompensacijos, kuri pagal ZZD 86 straipsnio 1 dalyje nustatytą bendrą taisyklę yra teisės aktuose nustatyti delspinigiai, mokėtini nuo pavėlavimo dienos. Kai prievolė turi būti įvykdyta per nustatytą terminą, skolininkas laikomas jos neįvykdžiusiu, kai baigiasi mokėjimo laikotarpis, o kai konkreti prievolė įvykdymo data nėra nustatyta, skolininkas laikomas neįvykdžiusiu prievolės, kai pagal ZZD 84 straipsnio 2 dalyje nustatytą taisyklę jam kreditorius pateikia įspėjimą. Taigi, reikalavimas mokėti teisės aktuose nustatytus delspinigius atsiranda iš tam tikrų aplinkybių, įskaitant šiuos elementus: skolą sudaro pagrindinė suma, šios skolos sumokėjimo terminas suėjo, o prievolė sumokėti nėra įvykdyta, taigi, reikalavimo dalykas yra kompensacija už žalą, kuri objektyviai ir logiškai padaroma neįvykdydant prievolės. Reikalavimas sumokėti delspinigius yra papildomas, tačiau tam tikra prasme jis yra nepriklausomas nuo pagrindinio reikalavimo, o būtinieji elementai, kuriems esant kreditorius įgyja teisę pateikti tokį reikalavimą, yra, be kita ko, priklausomumas nuo prievolės neįvykdymo, t. y. nuo tinkamo elgesio, susijusio su nesumokėta pagrindine suma, nebuvimo.

2 Jei taip, koks yra jų dydis arba norma ir koks jų teisinis pagrindas? Jei numatytos skirtingos delspinigių normos, kokiomis aplinkybėmis ir sąlygomis jos taikomos?

Pagal Prievolių ir sutarčių įstatymo 86 straipsnio 1 dalį piniginės prievolės neįvykdęs skolininkas privalo sumokėti kompensaciją ir jam taikoma nuo pradelstos dienos skaičiuojama teisės aktų nustatytų delspinigių norma. Teisės aktuose nustatytų delspinigių normą nustato Ministrų Taryba. Remdamasi ZZD 86 straipsnio 2 dalimi ir siekdama į nacionalinę teisę perkelti 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2011/7/ES dėl kovos su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius (OL L 48, 2011 2 23), Ministrų Taryba priėmė 2012 m. gegužės 29 d. Nutarimą Nr. 100, kuriuo nustatoma teisės aktuose nustatytų delspinigių norma levais ir užsienio valiuta (galiojo nuo 2012 m. liepos 1 d., panaikintas), ir 2014 m. gruodžio 18 d. Nutarimą Nr. 426, kuriuo nustatoma teisės aktuose nustatytų delspinigių norma (galioja nuo 2015 m. sausio 1 d.), – pagal šiuos nutarimus laikoma, kad teisės aktuose nustatyta delspinigių norma yra Bulgarijos Nacionalinio Banko nustatyta bazinė palūkanų norma, taikoma laikotarpiu nuo mokėjimo termino pabaigos, pridėjus 10 procentinių punktų. Metinė teisės aktuose nustatytų delspinigių norma, taikoma pradelstiems mokėjimams, yra Bulgarijos Nacionalinio Banko bazinė norma, taikoma nuo einamųjų metų sausio 1 d. arba liepos 1 d., pridėjus 10 procentinių punktų. Kasdienė teisės aktuose nustatytų delspinigių norma, taikoma pradelstiems mokėjimams, yra 1/360 metinės normos. Nuo einamųjų metų sausio 1 d. galiojanti delspinigių norma taikoma pirmąjį metų pusmetį, o nuo liepos 1 d. galiojanti delspinigių norma – antrąjį metų pusmetį.

3 Ar prireikus yra papildomos informacijos apie tai, kaip apskaičiuoti teisės aktuose nustatytus delspinigius?

Bulgarijos Nacionalinis Bankas atitinkamo laikotarpio bazinę delspinigių normą nustato pagal valdybos nustatytą metodiką ir skelbia ją valstybiniame leidinyje. Bazinė norma ir jos pakeitimai skelbiami Bulgarijos Nacionalinio Banko interneto svetainėje: <http://www.bnb.bg/>. Šioje interneto svetainėje taip pat skelbiama bazinės delspinigių normos nustatymo metodika.

Prievolių ir sutarčių įstatymo 10 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad delspinigiai už nesumokėtus delspinigius (sudėtinės palūkanos) mokami pagal Bulgarijos Nacionalinio Banko taisykles. Tačiau šios taisyklės nėra paskelbtos.

Pagal Komercinės veiklos įstatymo (bulg. *Targovski zakon*) 294 straipsnio 2 dalį, kai sudaromas komercinis sandoris, gali būti privaloma mokėti delspinigius nuo delspinigių, jeigu šalys dėl to konkrečiai susitarė.

Kai ieškinyje dėl teisės aktuose nustatytų delspinigių reikalavimo pateikiamas komerciniame ginče, prie ieškinio pareiškimo turi būti pridedamas pareiškimas, kuriame pateikiami apskaičiavimai, reikalingi reikalaujamai delspinigių sumai nustatyti. Šis Civilinio proceso kodekso (bulg. *Grazhdanski protsesualen kodeks*) 366 straipsnyje numatytas pareiškimas yra ieškinio pareiškimo atitikties reikalavimams sąlyga ir, jeigu pirmiau nurodytas pareiškimas nepateikiamas, ieškovui nurodoma per savaitę nuo pranešimo gavimo ištaisyti trūkumą. Jeigu šių nurodymų nesilaikoma, teismas turės pagrindą ieškinio pareiškimo dalį, susijusią su teisės aktuose nustatytų delspinigių reikalavimu, palikti nenagrinėtą.

4 Ar galima internete nemokamai susipažinti su minėtu teisiniu pagrindu?

Informacija apie bazinę palūkanų normą ir jos pakeitimus pateikiama anglų ir bulgarų kalbomis Bulgarijos Nacionalinio Banko interneto svetainėje <http://www.bnb.bg/>.

Prievolių ir sutarčių įstatymas, Komercinės veiklos įstatymas ir kiti minėti teisės aktai skelbiami bulgarų kalba interneto svetainėje <https://lex.bg>.

Prievolių ir sutarčių įstatymas, Komercinės veiklos įstatymas ir 2014 m. gruodžio 18 d. Ministrų Tarybos nutarimas Nr. 426, kuriuo nustatoma delspinigių norma už pradelstus mokėjimus, taip pat skelbiami bulgarų kalba interneto svetainėje <https://www.tita.bg/>.

Teisės aktuose nustatytų delspinigių sumą galima nemokamai apskaičiuoti vienoje iš toliau nurodytų elektroninių internetinių skaičiuoklių įvedant pradelstą pagrindinę sumą ir laikotarpį nuo suėjusio mokėjimo termino: https://www.calculator.bg/1/lihvi_zadajenia.html arba <http://balans.bg>.

Paskutinis naujinimas: 16/10/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.